

Anna Suchecka

V Ogólnopolska Konferencja
Naukowa "Informacja w świecie
cyfrowym. Technologia - Zarządzanie
- Edukacja", Dąbrowa Górnicza, 7-8
marca 2013 roku

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 1/1, 110-115

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

ANNA SUCHECKA

Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej

**V OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
INFORMACJA W ŚWIECIE CYFROWYM.
TECHNOLOGIA – ZARZĄDZANIE – EDUKACJA
DĄBROWA GÓRNICZA, 7–8 MARCA 2013 ROKU**

Do podstawowych zadań bibliotek naukowych należy gromadzenie, opracowanie i udostępnianie książek oraz czasopism zgodnie z kierunkami kształcenia na danej uczelni, a także zapewnienie dostępu do elektronicznych źródeł informacji oraz baz danych. Celem działalności tego typu bibliotek jest również rozwijanie i kształtowanie gustów czytelniczych studentów przez przygotowywanie wystaw i ekspozycji oraz innych form upowszechniania czytelnictwa. Jako jednostki wpisane w konkretne otoczenie są otwarte na współpracę z lokalnym, a często i ogólnopolskim środowiskiem nauki i kultury. Realizują te cele poprzez konkursy, szkolenia, warsztaty oraz konferencje – cenne forum wymiany doświadczeń między pracownikami naukowymi, pracownikami bibliotek i ośrodków informacji naukowej.

Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej od 2008 roku organizuje Ogólnopolską Konferencję Naukową *Informacja w świecie cyfrowym*. Jej celem jest popularyzowanie nowoczesnych technologii wspierających zarządzanie informacją naukową. Konferencja służy wymianie doświadczeń między specjalistami zajmującymi się zagadnieniem informacji naukowej. Zaproszenie skierowane jest do osób zajmujących się informacją naukową, zarządzaniem informacją oraz technologiami informacyjnymi, studentów informacji naukowej i bibliotekoznawstwa, bibliotekarzy pracujących na co dzień w ośrodkach informacji, a także do wszystkich zainteresowanych informacją naukową w każdym jej aspekcie.

Poprzednie edycje konferencji dotyczyły zagadnień związanych z ruchem wolnej kultury i związanymi z nią projektami, nauką 2.0, budowaniem świadomości informacyjnej, innowacjami w zakresie informacji i jej przepływu, kompetencjami użytkowników, edukacją informacyjną, książkami oraz czasopismami dostępnymi online, bazami danych i repozytoriami. Brali w nich udział znani specjaliści i uznane autorytety, między innymi prof. Tomasz Goban-Klas, Paweł Drozd i Artur Fijałkowski

– Stowarzyszenie Wikimedia Polska, Jakub Szprot – Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego, prof. Bogdan Zeler, dr Grzegorz Czapnik.

Tegoroczna konferencja zatytułowana *Informacja w świecie cyfrowym. Technologia – Zarządzanie – Edukacja* zorganizowana została wspólnie z Polskim Towarzystwem Informatyki. Uczestniczyli w niej pracownicy naukowcy i dydaktyczni z ośrodków akademickich z całej Polski, bibliotekarze z bibliotek naukowych, publicznych i szkolnych, przedstawiciele ośrodków informacji naukowej oraz studenci.

Konferencję otworzył 7 marca 2013 roku Prorektor ds. Nauki prof. nadzw. dr hab. Włodzimierz Sroka, witając przybyłych prelegentów oraz gości.

Pierwszy referat zatytułowany *Zarządzanie Internetem. Dostępność, otwartość, przejrzystość i bezpieczeństwo* wygłosiła dr hab. Diana Pietruch-Reizes z Instytutu Informatyki i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wskazała ona na wszechstronność pojęcia „zarządzanie Internetem” oraz określiła podstawowe zasady tego zarządzania.

Drugim prelegentem był prof. nadzw. dr hab. Marek Walancik (Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej), który wygłosił referat *Ku potrzebie informacji – zaistnieć w społeczeństwie potrzebą współczesnego człowieka*. Autor przedstawił potrzeby informacyjne współczesnego człowieka, wychodząc z założenia, że informacja społeczna stanowi tę część przekazywanej wiedzy, która wykorzystywana jest do orientowania się i działania we współczesnym świecie. Opisane zostały ponadto różne ujęcia potrzeb informacyjnych i trudność w ich zdefiniowaniu ze względu na zróżnicowania w grupach użytkowników.

Internet wszystkich rzeczy: w kierunku Big Data to temat wystąpienia dr inż. Macieja Rostańskiego (Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej). Wskazał on bardzo ważny aspekt wzrostu ilości informacji w Sieci oraz problem z jej przetworzeniem i wyodrębnieniem, a następnie przedstawił próby rozwiązania tej kwestii na przykładzie technologii Web 3.0 czy też bardziej ogólnych rozwiązań popularnych jako Big Data.

Kolejny prelegent, dr inż. Paweł Buchwald (Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej), przedstawił referat *Nowoczesne interfejsy HMI*. Ukazał w nim ewolucję procesu komunikacji człowieka z komputerem oraz przedstawił interfejsy, które muszą sprostać wymaganiom mobilności, intuicyjności i łatwości obsługi. Omówił też problemy i osiągnięcia w rozwoju metod ułatwiających komunikację i usprawniających dostarczanie treści użytkownikom systemów przetwarzania informacji.

Różnice pomiędzy *Zarządzaniem informacją a zarządzaniem wiedzą* starał się wyjaśnić dr Radosław Molenda (Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej). Ukazał on przyjęte w literaturze fachowej definicje, opisał tradycyjne rozumienie istniejącego podziału i zwrócił uwagę na predyspozycje człowieka oraz rolę intuicji w aspekcie zarządzania wiedzą.

Po pierwszej części obrad uczestnicy konferencji zostali zaproszeni do Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, gdzie zaprezentowano system RFID wdrożony w 2011 roku. Goście mieli możliwość sprawdzenia, jak taki system działa w praktyce. Dodatkową atrakcją było zwiedzanie samej Biblioteki.

Drugą część obrad rozpoczęła dr Katarzyna Borawska-Kalbarczyk (Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Pedagogiki i Psychologii) referatem *Pokolenie sieci w obliczu zalewu informacyjnego – problemy i próby rozwiązań edukacyjnych*. Prelegentka wyszła od stwierdzenia, że na naszych oczach dokonano się przeobrażenie społeczeństwa industrialnego w społeczeństwo informacyjne. Jesteśmy obecnie codziennie zalewani strumieniem nieprzefiltrowanych informacji, co nie wpływa dobrze na naszą aktywność umysłową. Wręcz przeciwnie, nadmiar ten powoduje, że jesteśmy odbiorcami biernymi. Autorka szczególnie naciska położyła na zachowanie młodzieży w otaczającej ją cyfrowej rzeczywistości.

Ważny – szczególnie z punktu widzenia osób chcących wydać publikację naukową – był wykład mgr Małgorzaty Caban (Uniwersytet Śląski, Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej) opisujący *Warsztat pracy nowoczesnego naukowca*. Autorka pokazała, jak krok po kroku rozpocząć pisanie pracy naukowej. Przedstawiła kolejne etapy działania – od poszukiwania źródeł (Scirus, World Wide Science, openDOAR, Ranking Web of Repositories), przez organizację pracy (kalendarze, organizery i platformy: Mendeley, Google Drive, Moodle, PB Works) i publikowanie (Sigil, Prezi, Simplebooklet), aż do etapu promocji (academia.edu, ResearchGate).

Na podstawie własnych doświadczeń na temat *Przygotowania użytkownika biblioteki akademickiej do korzystania z zasobów wiedzy na przykładzie Bazy Pedagog* wypowiedziała się mgr Danuta Szewczyk-Kłós (Dyrektor Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego). Autorka omówiła kształcenie użytkowników bibliotek akademickich w zakresie wykorzystania elektronicznych źródeł informacji naukowej. Przedstawiła także proces tworzenia bazy PEDAGOG, rejestrującej opisy publikacji z zakresu edukacji wczesnoszkolnej, wychowania przedszkolnego oraz pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej.

Polskie repozytoria dziedzinowe omówiła mgr Marlena Borawska (Biblioteka Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej). Zaprezentowała ona biblioteki cyfrowe, repozytoria instytucjonalne oraz archiwa czasopism polskich w kontekście problemu wolnego dostępu do badań i zasobów naukowych.

Wykład dotyczący *Wybranych narzędzi TI w badaniach humanistycznych* wygłosiła dr Aleksandra Dziak (Katedra Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II). Autorka przedstawiła zestaw aplikacji ułatwiających prowadzenie badań w zakresie szeroko rozumianej humanistyki. Omówiła narzędzia ułatwiające dotarcie do materiałów

źródłowych oraz aplikacje umożliwiające prowadzenie analiz (NgramViewer, Wordle, ImagePlot) i badań empirycznych (eBadania.pl).

Pierwszy dzień konferencji zakończony został zwiedzaniem Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej w Katowicach.

Tematyka drugiego dnia konferencji oscylowała wokół edukacji medialnej. Pierwszy wykład pt. *Znaczenie wyboru koncepcji information literacy dla roztropnego funkcjonowania w środowisku informacyjnym* wygłosiła prof. UP dr hab. Hanna Batorowska (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa). Prelegentka omówiła rozmaite możliwości zdefiniowania terminu *information literacy*. Przedstawiła także założenia *information literacy* wpływające na strategię działania w dziedzinie edukacji informacyjnej.

Motyw *Společnych i edukacyjnych konsekwencji cyfrowej rewolucji* był przedmiotem zainteresowania prof. nadzw. dr hab. Mariusza Jędrzejki (Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej), który przedstawił swoje obserwacje dotyczące problemów i przestrzeni aktywności młodzieży w cyberprzestrzeni. Zaprezentował również modele relacji dziecko-multi-media i ukazał wpływ mediów cyfrowych na rozwój emocjonalny i intelektualny dziecka.

Ideę i genezę portalu *Informacja w świecie cyfrowym* omówiła mgr Marta Bednarczyk (Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej). Efektem pracy bibliotekarzy jest stworzenie w 2008 roku repozytorium linków odsyłających do pełnotekstowych zasobów rozproszonych w sieci. Przy tworzeniu repozytorium zastosowano formułę Subject Gateway.

Dr Aneta Drabek (Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka) przybliżyła zebranych gościom bazę Arianta w referacie zatytułowanym *Arianta – wszechstronne źródło informacji o polskich czasopismach elektronicznych*. Autorka scharakteryzowała strukturę i zawartość bazy oraz zakres umieszczanych w niej danych. Przedstawiła również dane liczbowe dotyczące polskich czasopism elektronicznych oraz problemy związane z punktacją przyznawaną przez MNiSW.

W wypowiedzi Marcina Kapczyńskiego (Thomson Reuters) została zaprezentowana baza Web of Science (*Platforma Web of Science – wsparcie dla nauki w Polsce i na świecie*). Baza ta obejmuje ponad 12 tys. czasopism naukowych ze 256 dyscyplin. Dzięki niej możliwe jest szczegółowe przeszukiwanie literatury oraz sprawdzanie cytowań prac naukowych danego autora.

Problemy i metody nauczania Technologii Informacyjnej na przykładzie studentów Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa i Filologii Polskiej na Uniwersytecie w Białymstoku omówił mgr Marcin Pędich (Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Filologiczny). Autor przedstawił program i metodykę nauczania TI na Uniwersytecie w Białymstoku, na przykładzie wybranych grup studentów. Wskazał zakres tematyczny dla przedmiotu TI oraz omówił praktyczną jego realizację.

Na temat adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych i pokrewnych – BazEkon – referat *Co nowego w ekonomii... sprawdź BazEkon* wygłosiła mgr Urszula Cieraszevska (Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie). Baza ta zawiera opisy bibliograficzne artykułów z 400 tytułów polskich periodyków naukowych, gospodarczych oraz naukowych serii wydawniczych uczelni ekonomicznych.

Tematyka nauczania Technologii Informacyjnej została poruszona w kolejnym wystąpieniu zatytułowanym *Edukacja informacyjna studentów kierunków technicznych. Czy tylko szkolenie biblioteczne*. Dr Renata Frączek (Uniwersytet Śląski, Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki) zwróciła w nim uwagę na przygotowanie studentów kierunków technicznych i INiB do prowadzenia przedmiotu TI. Przedstawiła zostały wyniki badań ankietowych, które przeprowadziła wśród studentów kilku uczelni publicznych.

Baza danych BazTech – historia, twórcy, zasoby to tytuł wykładu mgr Doroty Buzdygan (Biblioteka Politechniki Krakowskiej), która przedstawiła ewolucję bazy przez 15 lat jej istnienia. Omówiła też problemy i historię współpracy pomiędzy bibliotekarzami tworzącymi bazę oraz zakres i zasięg samej bazy.

Mgr Elżbieta Sroka (Uniwersytet Śląski, Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki) mówiła na temat bibliotek cyfrowych w wystąpieniu zatytułowanym *Nawigacja do otwartych zasobów edukacyjnych w bibliotekach cyfrowych*. Na podstawie własnych badań autorka porównała sposoby dotarcia do źródeł, intuicyjność oraz przyjazność nawigacji w bibliotekach cyfrowych opartych na oprogramowaniu dLibra oraz bibliotek posiadających inne oprogramowanie.

Mgr Katarzyna Trojańczyk (Uniwersytet Śląski, Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki) omawiała natomiast *Otwarte kursy e-learningowe w Polsce. Analiza i ocena narzędzi szkoleń zdalnych*. Autorka zanalizowała i oceniła ok. 125 otwartych (darmowych) kursów e-learningowych zamieszczonych w Internecie. Do celów badania wyróżniła pięć grup narzędzi: multimedialne, interaktywne, Web 2.0, komunikacji, ewaluacji.

Na temat *Ukrytych edukacyjnych zasobów Internetu* głos zabrała dr Danuta Morańska (Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej). Zwróciła ona uwagę na rolę bibliotek oraz bibliotekarzy w powszechnej edukacji społeczeństwa dotyczącej zasobów w Internecie. Wskazała na zasoby tzw. Ukrytego Internetu (*Invisible Web*).

Współczesna edukacja w kontekście wyzwań technologii informacyjnych to tytuł referatu mgr Agnieszki Niewiary (Uniwersytet Śląski, Wydział Pedagogii i Psychologii). Przedstawiła ona obraz współczesnej edukacji w odniesieniu do wyzwań technologii informacyjnych. Przeanalizowała też różne aspekty wpływu i propozycji praktycznych rozwiązań kierowanych pod adresem dzisiejszej edukacji.

Drugi dzień obrad, zarazem ostatni dzień V Ogólnopolskiej Konferencji, podsumowany został dyskusją na temat wpływu otaczającego nas cyberświata na współczesne dzieci i młodzież. Uczestnicy zastanawiali się, czy za kilkanaście lat będziemy w stanie porozumieć się młodszym pokoleniem. Pojawiały się pytania: Czy wartości, jakie przekazuje filozofia, historia socjologii i logika, są jeszcze na tyle atrakcyjne i aktualne, że zainteresują przyszłych studentów? A ich nauczanie, czy powinno odbywać się w tradycyjny sposób w salach wykładowych, a może już poprzez platformy e-learningowe na tabletach i laptopach.

Tematyka V Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Informacja w świecie cyfrowym” jest stale aktualna i obowiązująca. Zagadnienia poruszane w 2013 roku z pewnością będą podejmowane w trakcie kolejnych spotkań z cyklu „Informacja w świecie cyfrowym”.

Większość z prezentacji przedstawionych podczas konferencji, za zgodą autorów, umieszczono na portalu Informacja w świecie cyfrowym – <http://informacjacyfrowa.wsb.edu.pl/>.